

Asia: VN/28426/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024-2030 annetun lain 2 §:n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Palta pitää T&K-rahoituksen määrätietoiseen lisäämiseen tähtäävää parlamentaarista sopimusta lähtökohtaisesti hyvänä tavoitteena, erityisesti jos sillä mahdollistetaan uutta, yrityslähtöistä kasvuun ja työllisyyteen tähtäävää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa.

Haastava julkisen talouden tila huomioiden, esitysluonnosta voidaan pitää perusteltuna. Tämä on myös parempi ratkaisu kuin se, että lisäysten tavoitetasoa olisi siirretty vuodesta 2030 eteenpäin, esimerkiksi vuoteen 2035. Talouskasvuun liittyvien haasteiden näkökulmasta ei ole syytä heikentää yritysten

luottamusta valtion T&K-rahoituksen lisäämiseen.

Palta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että tutkimustulosten kaupallistamiseen ja markkinoille vientiin eli innovaatiovaiheeseen liittyviä toimenpiteitä ja rahoitusta on myös oltava tarjolla, jotta T&K-panostuksia voidaan hyödyntää talouskasvua tukevalla tavalla. Samaan aikaan kun T&K-vaiheen rahoitusta on lisätty, niin innovaatorahoitusta on hallituksen budjettipäätöksillä vähennetty. Tämä kehityskulku pitää katkaista ja järkevintä olisi sitoa innovaatorahoituksen kasvu T&K-rahoituksen kasvuun.

Lisäksi Palta katsoo, että T&K-rahoituksella pitää saada enemmän irti talouskasvun tukemisen näkökulmasta ja sen tulee huomioida muun muassa Suomen elinkeinorakenteessa tapahtuneet muutokset, sekä digitalisaation luomat mahdollisuudet liiketoiminnan tuottavuuden parantamiseksi palvelusektorilla. Suomen kannattaa hakea voimakkaampaa kasvua palveluista. Palvelukauppa on

kasvanut maailmalla perinteistä tavarakauppaa nopeammin jo yli vuosikymmenen. Kaikki keskeiset verrokkimaat, joissa elintaso on Suomea korkeampi ovat meitä palveluvaltaisempia.

Kun tarkastellaan palvelusektoria, tiedetään, että virallisen määritelmän mukaista tutkimus- ja kehittämistoimintaa harjoitetaan varsin vähän muilla kuin tietointensiivisillä palvelutoimialoilla. Palveluyrityksissä kuitenkin harjoitetaan kehittämistoimintaa riippumatta toimialasta, mutta se ei realisoidu välttämättä sellaiseksi hankkeeksi, jossa voisi hyödyntää esimerkiksi Business Finlandin rahoitusta.

Siksi Palta on peräänkuuluttanut sitä, että kasvavia TKI-panostuksia tulisi suunnata enemmän palvelualojen kehityshankkeisiin tuottavuusongelman selättämiseksi. On myös syytä tarkistaa kriteerejä, joilla rahoitusta myönnetään. Suomessa tutkimus- ja kehittämistoiminnan määritelmää on tulkittu liian suppeasti, mikä ei ole soveltunut kovin hyvin palveluyritysten kehittämistoiminnan logiikkaan. Suomessa tulisi käynnistää palvelualojen innovaatio-ohjelma, jonka keskiössä on liiketoimintaprosessien ja tuottavuuden parantaminen digitalisaation ja tekoälyn keinoin.

Konttinen Jari
Palvelualojen työnantajat Palta ry.